

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Ndc/64/2023
Identifikačné číslo spisu: 1523201852
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1523201852.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony K. X., narodeného XX. U. XXXX, X., T. XX, na návrh navrhovateľky T. J. X., narodenej XX. H.I. XXXX, X., W. XX, o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9NcC/32/2023, o nesúhlase s postúpením veci, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9NcC/32/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec podľa § 6 ods. 2 veta prvá za bodkočiarkou zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“) Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave. Na odôvodnenie nesúhlasu s postúpením veci Krajský súd v Bratislave uviedol, že s účinnosťou od 01. júna 2023 zákonodarca zveril konanie vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP súdu so sídlom v meste Bratislava - Mestskému súdu Bratislava II (§ 3 ods. 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023) a jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV, Bratislava V [§ 2 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) v znení účinnom od 01. júna 2023], (o. i.) aj Okresnému súdu Pezinok, konanie o riadnom opravnom prostriedku Krajskému súdu v Trnave (§ 3 CMP v znení účinnom od 01. júna 2023). V žiadnom právnom predpise v súvislosti so „súdnou mapou“ zákonodarca neurčil, že týmto súdom prvej inštancie vo vyššie označených konaniach je nadriadený súd Krajský súd v Bratislave (len) pre konanie o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania; resp., že by zákonodarca vylúčil Krajský súd v Trnave z rozhodovania o miestnej príslušnosti, o námietke zaujatosti, o obnove konania, vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Je právne irelevantné, že Okresný súd Pezinok aj Mestský súd Bratislava II patria do územného obvodu Krajského súdu v Bratislave (§ 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 01. júna 2023) a že Krajský súd v

Bratislave je Okresnému súdu Pezinok odvolacím a aj nadriadeným súdom v inej právnej agende (trestnej, občianskoprávnej). Krajský súd v Bratislave zastáva názor, že vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP od 01. júna 2023 „v súvislosti so súdnou mapou“ odvolací súd je zároveň aj súd nadriadený; v tomto prípade je to Krajský súd v Trnave.

2. Podľa čl. 3 ods. 1 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

3. Podľa čl. 3 ods. 2 CMP ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

4. Podľa § 6 ods. 1 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov.

5. Podľa § 6 ods. 2 CMP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

6. Podľa § 232 CMP Na konanie o spôsobilosti na právne úkony je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má bydlisko ten, o koho spôsobilosti sa koná.

7. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci spôsobilosti na právne úkony (§ 231 a nasl. CMP). Mestský súd Bratislava II postúpil spis Okresnému súdu Pezinok z dôvodu miestnej nepríslušnosti, a to s poukazom na § 6 ods. 1 CMP v spojení s § 36 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov a § 5 CMP. Uviedol, že z návrhu na začatie konania vyplýva, že posudzovaná osoba sa nachádza v Psychiatrickej nemocnici L. L., T. S. XXXX/XX, L.. Okresný súd Pezinok s postúpením veci nesúhlasil a podľa § 6 ods. 2 CMP ju predložil Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o miestnej príslušnosti. Krajský súd v Trnave postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave podľa § 6 ods. 1 CMP ako súdu nadriadenému podľa § 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. Uviedol, že určenie nadriadeného súdu sa spravuje organizačnými vzťahmi vo vnútri sústavy súdov, nie vzťahmi inštančnými. Nadriadeným súdom, ktorý má rozhodovať o nesúhlase súdu s postúpením veci, je Krajský súd v Bratislave. Poukázal tiež na ustálenú súdnu prax vyšších súdnych autorít (1Ndob/1/2022, 5Ndob/5/2023, III. ÚS 824/2016, III. ÚS 46/2012).

10. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

11. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP]. Nadriadený súd, ktorý je príslušný rozhodnúť spor o miestnu príslušnosť, nie je v § 6 ods. 2 CMP špecifikovaný, no s prihliadnutím i na špecifickú povahu týchto konaní pri aplikácii vyššie citovaného ust. čl. 3 ods. 2 CMP (s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), možno dospieť k záveru, že v týchto veciach bude nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd, t. j. súd špecializovaný na agendu v niektorých statusových veciach fyzických osôb). Opačný záver by sa prial účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania. Nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v danom prípade inak, než vychádzajúc z uvedených princípov.

12. Pre úplnosť sa uvádza, že prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“) by nebol na mieste, pretože tento upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ust. § 3 ods. 5 CMP (ten je vo vzťahu k § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v pomere špeciality).

13. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.